

NATURCENTRUM AB

Naturvärdesinventering Spånings- landa, Alvesta kommun.

Naturcentrum projekt 2391 – NVI enligt Svensk Standard 199000
Granskningsversion 15 juni 2020

Uppdragsgivare

Alvesta kommun

Uppdragsgivarens kontaktperson

Mario Jonjic

Uppdragstagare

Naturcentrum AB

Strandtorget 3

444 30 Stenungsund

Tel. 010-220 12 00

ncab@naturcentrum.se

Projektledare, naturvärdesinventering och rapport

Oskar Kullingsjö

Tel. 010-220 12 23

oskar.kullingsjo@naturcentrum.se

Granskning: Petter Bohman

Kartmaterial

Ortofoto erhållet från uppdragsgivaren

Topografiska kartan, öppna data ©Lantmäteriet.

Omslagsbild

Naturvärdesobjekt 4, betesmark med stenmurar.

Foton i rapporten

Samtliga foton är från inventeringsområdet och har tagits i samband med inventeringen.

Denna rapport bör citeras

Kullingsjö, O. 2019. Naturvärdesinventering – Spåningslanda, Alvesta kommun..

Naturcentrum AB i pdf-rapport till Alvesta kommun. 32 sidor.

Innehåll

Sammanfattning	4
Uppdrag	5
Metodik	7
Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt	7
Förarbete	7
Fältinventering	8
Detaljeringsgrad	8
Tillägg	8
Naturvårdsarter	9
Övrigt om arter	10
Nomenklatur – namnpresentation	10
Resultat	11
Inventeringsområdet	11
Läge	11
Beskrivning	11
Resultat av förarbete	11
Naturinventeringar	11
Naturvårdsarter	11
Gällande områdesskydd	12
Resultat av fältinventering	12
Områden som saknar naturvärde	12
Naturvärdesobjekt	12
Landskapsobjekt	13
Naturvårdsarter	13
Generella biotopskydd	16
Redovisning av naturvärdesobjekt	24
Referenser	32
Publikationer	32
Internetbaserade källor	32
Bilaga 1. Foton på ett urval naturvårdsarter och värdeelement	Fel!
Bokmärket är inte definierat.	

Sammanfattning

Naturcentrum AB har på uppdrag av Alvesta kommun genomfört en naturvärdesinventering av ett område vid Spåningslanda i utkanten av Alvesta samhälle. Inventeringen ska kunna utgöra underlag vid upprättandet av en detaljplan för området och för ansökan om dispens från generellt biotopskydd.

Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** med detaljeringsgrad **detaljerad** och med tilläggen **detaljerad redovisning av naturvårdsarter, naturvärdesklass 4 och generella biotopskydd**.

Inventeringsområdet omfattar cirka 8,5 ha och är beläget i nordöstra kanten av Alvesta tätort. Större delen består av ett småskaligt kulturlandskap med betesmarker och åkermarker. Små diken genom betesmarkerna avslöjar att även dessa varit åkermarker tidigare. I synnerhet i nordvästra delen är tegarna mellan diken mycket smala, vilket innebär att det troligen varit betesmark där under lång tid. Inventeringsområdet genomkorsas av flera stenmurar.

Vid inventeringen avgränsades 8 naturvärdesobjekt. Totalt omfattar objekten med naturvärde cirka 5,5 hektar av inventeringsområdet (knappt 70 % av ytan). De identifierade objekten utgörs av:

Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3. En betesmark.

Visst naturvärde – naturvärdesklass 4. En stenmur, två betesmarker, en artrik gräsmatta, ett dike, en brynmiljö och en äldre tall.

Tolv naturvårdsarter registrerades vid inventeringen, av dessa är fyra rödlistade. En art av nattviol *Platanthera sp.* (nattviol eller grönvit nattviol), är fridlyst och det kan därför krävas dispens från artskyddsförordningen för åtgärder som kan skada arten.

Sammanlagt noterades 31 objekt som berörs av generellt biotopskydd: 6 stenmurar, 22 småvatten och 3 stenrösen.

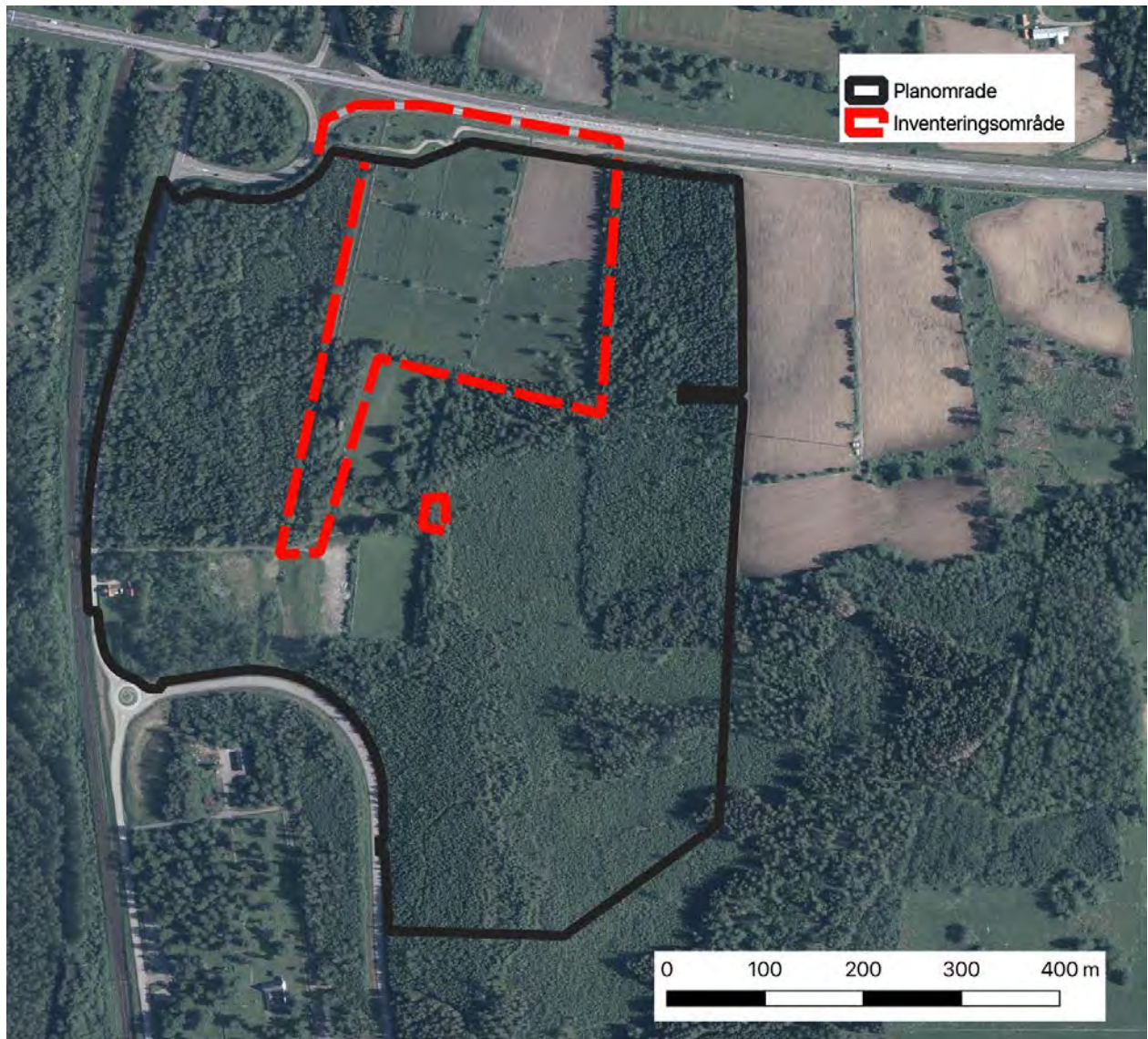
Uppdrag

Naturcentrum AB har på uppdrag av Alvesta kommun genomfört en naturvärdesinventering av ett område vid Spåningslanda, nordost om Alvesta. Inventeringen ska kunna utgöra underlag vid upprättandet av en detaljplan för området och för ansökan om dispens från till exempel generella biotopskyddsområden och artskyddsförordningen. Inventeringen har genomförts enligt **Svensk Standard** för naturvärdesinventering (SS199000: 2014).

Inventeringsområdets läge i förhållande till kringliggande landskap framgår av figur 1 och avgränsat inventeringsområde framgår av figur 2.

Figur 1. Inventeringsområdet läge i förhållande till omgivande landskap. Inventeringsområdet är avgränsat med röd linje.

Figur 2. Inventeringsområdet avgränsat med röd streckad linje och planområdet avgränsat med svart linje.

Metodik

Inventeringen har utförts enligt **Svensk Standard** (SS 19 90 00: 2014). Det innebär identifiering av geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse. Med biologisk mångfald avses; ”mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.”

Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

Områden av positiv betydelse för biologisk mångfald ska avgränsas och beskrivas som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt. Naturvärdeobjekten ska naturvärdesbedömas och utgöras av en dominerande naturtyp. Landskapsobjekten kan bestå av flera olika naturtyper och behöver inte naturvärdesbedömas.

Naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald bedöms enligt en skala i tre eller fyra naturvärdesklasser enligt figur 3. Vid bedömningen görs en sammanvägning av områdenas artvärde och biotopvärde.

Naturvärdesklass 1–3 är obligatoriska och naturvärdesklass 4 är ett tillägg. Vid denna inventering har naturvärdesklass 4 ingått.

Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1
Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2
Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3
Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4
Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Figur 3. Naturvärdesklasser.

Förarbete

För att identifiera potentiella naturvärdesobjekt flygbildtolkades hela inventeringsområdet med hjälp av ortofoto. Relevant information om biologiska bevarandevärden och naturvårdsintressen eftersöktes dessutom från följande källor:

- Länsstyrelsen i Kronobergs län – Webgis
- Naturvårdsverkets Skyddad natur
- Skogsstyrelsens Skogens pärlor
- Jordbruksverkets databas TUVÅ

- Vatteninformationssystem Sverige VISS
- ArtDatabanken. Uttag av rödlistade, fridlysta, N2000-, signal- och skyddsklassade arter perioden 1980-01-01 till 2020-05-07.

Fältinventering

Fältinventering genomfördes genom att hela inventeringsområdet genomströvades. Utifrån beprövad kunskap och erfarenhet eftersöktes biotopkvaliteter och arter av betydelse för biologisk mångfald.

Inventeringsområdet har inventerats vid följande tillfällen: 8 maj och 20 maj 2020.

Detaljeringsgrad

Naturvärdesinventering enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** kan utföras med olika detaljeringsgrad. Inventeringen genomfördes i detta fall med detaljeringsgrad **detalj**. Det innebär att redovisningen omfattar naturvärdesobjekt med en yta av 10 m² eller mer samt linjeformade objekt med en minsta längd av 10 m och 0,5 m bredd.

Tillägg

Naturvärdesinventering enligt **Svensk Standard SS 19 90 00** kan utföras med olika tillägg. Vid denna inventering har nedanstående tillägg ingått:

- 4.5.2 Objekt med naturvärdesklass 4 ska identifieras och avgränsas.
- 4.5.3 Områden som omfattas av generellt biotopskydd identifieras och kartläggs. Generellt skyddade biotopskyddsområden är skyddade enligt miljöbalken 7 kap 11§ och bilaga 1 till förordningen om områdesskydd. De flesta generellt skyddade biotopskyddsområdena finns i jordbrukslandskapet (Naturvårdsverket, 2012). Dessa är:
 - Allé
 - Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark
 - Odlingsröse i jordbruksmark
 - Pilevall
 - Småvatten och våtmark i jordbruksmark
 - Stenmur i jordbruksmark
 - Åkerholme

- 4.5.5 Detaljerad redovisning av artförekomst. Det innebär inte att arter eftersöks extra noga, utan att koordinaterna för de naturvårdsarter som hittas anges med högre noggrannhet.

Naturvårdsarter

Med naturvårdsart avses art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Bland naturvårdsarterna har rödlistade arter och skyddade arter särskild betydelse. Naturvårdsarter kan, men behöver inte, tillhöra en eller flera olika kategorier enligt nedan.

Med **rödlistad art** menas art som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Rödlistade arter delas in i olika hotkategorier. NT = Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd. Rödlistade arter markeras i rapporten med någon av ovanstående hotkategorier efter artnamnet. Kategorierna VU, EN och CR räknas som hotade (ArtDatabanken, 2020).

Skyddade arter markeras i rapporten med (§) efter artnamnet. Med **skyddad art** eller **fridlyst** avses art som omfattas av förbud enligt 4–9 §§ artskyddsförordningen. När det gäller fåglar, som samtliga är skyddade, är praxis att beakta rödlistade arter och arter som redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv. Stöd för en sådan praxis finns i Naturvårdsverkets handbok (Naturvårdsverket 2009) där följande står att läsa: ”Även om alla fågelarter omfattas av skydd enligt förordningen bör arter markerade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, rödlistade arter samt sådana arter som uppvisar en negativ trend prioriteras i skyddsarbetet.” I handboken listas ett antal fågelarter vars populationer minskat med 50 % eller mer under perioden 1975–2005 enligt Svensk häckfågeltaxering. Dessa uppgifter är emellertid föråldrade och har därför inte beaktats i denna rapport såvida inte arterna är rödlistade eller redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv.

Skogsstyrelsen har tagit fram en förteckning över arter som genom sin närvaro indikerar att ett område har högt naturvärde i skog – **signalarter i skog**. Art som tillhör denna kategori markeras med (S) efter artnamnet. Arter som enligt Skogsstyrelsens förteckningar har lågt signalvärde i den aktuella regionen har inte beaktats vid naturvärdesbedömningen (Nitare, 2000; Nitare 2019).

För varje natura 2000-naturtyp finns en lista på **typiska arter**. Dessa används för att bedöma ett områdes bevarandestatus. De räknas endast som naturvårdsarter om de förekommer i den naturtyp där den listats som typisk art. Typiska arter markeras med (T) efter artnamnet.

Arter som bedöms uppfylla definitionen för naturvårdsart men som inte tillhör någon av ovanstående kategorier markeras med (nv) efter artnamnet. Sådana arter kan vara mindre allmänna arter eller arter som kan betraktas som indikatorarter men som inte finns redovisade på officiella listor.

Övrigt om arter

Inventering av arter syftar till att med rimlig säkerhet utgöra underlag för naturvärdesbedömning samt avgränsning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Det innebär att det kan finnas fler naturvårdsarter, rödlistade arter och skyddade arter utöver de som påträffats och redovisats. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar.

De under inventeringen påträffade naturvårdsarterna har registrerats på Artportalen.

Nomenklatur – namnpresentation

Samtliga arter anges med vedertagna svenska namn. För naturvårdsarter presenteras det vetenskapliga namnet i första gången de omnämns i text eller i tabell. Namnen, såväl de svenska som de vetenskapliga, följer dyntaxa. I bildtexterna anges båda svenska och vetenskapliga namn.

Resultat

Inventeringsområdet

Läge

Inventeringsområdet är beläget i nordöstra kanten av Alvesta tätort. Alldeles norr om området går riksväg 27 och norr därom ansluter inventeringsområdet till jordbruksmark kring Lekaryd. Väster om planområdet går en järnväg och ytterligare västerut rinner Lekarydsån, men omgivande artrika sumpskogar.

Beskrivning

Inventeringsområdet är ungefär 8,5 hektar stort. Större delen består av ett småskaligt kulturlandskap med betesmarker och åkermarker. Små diken genom betesmarkerna avslöjar att även dessa antagligen varit åkermarker tidigare. I synnerhet i nordvästra delen är tegarna mellan dikenarna mycket smala, vilket innebär att det troligen varit betesmark där under lång tid. Inventeringsområdet genomkorsas av flera stenmurar

Resultat av förarbete

Naturinventeringar

I de undersökta källorna finns inga naturinventeringar som berör inventeringsområdet. Väster om planområdet finns en nyckelbiotop (sumpskog) och objekt i sumpskogsinventeringen och våtmarksinventeringen (se figur 4).

Naturvårdsarter

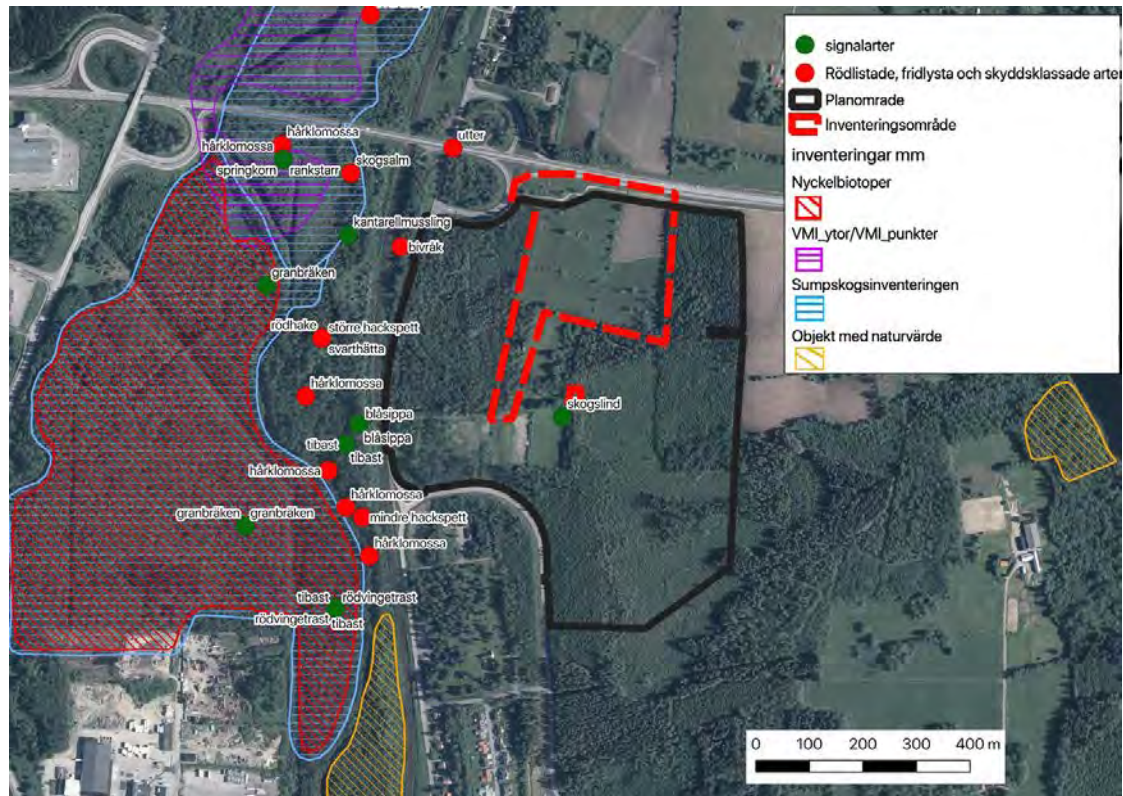
Inga naturvårdsarter finns inrapporterade från inventeringsområdet. Vid fotbollsplanen alldeles söder om inventeringsområdet finns en notering om skogslind *Tilia cordata*.

I det närliggande landskapet finns framförallt rikligt med naturvårdsarter väster om inventeringsområdet, kring Lekarydsån och sumpskogar väster om ån. Det rör sig främst om arter knutna till våtmarker och lövskogar. En utter (NT, §) har hittats överkörd alldeles nordväst om inventeringsområdet.

Gällande områdesskydd

Länsstyrelsen har bedömt att stenmurar och diken i inventeringsområdet omfattas av generellt biotopskydd. I övrigt har inga delar av inventeringsområdet tidigare registrerats som skyddade genom kap. 7 Miljöbalken.

Figur 4. Tidigare kända uppgifter från inventeringsområdet.

Resultat av fältinventering

Områden som saknar naturvärde

Områden som har lågt naturvärde i inventeringsområdet utgörs främst av åkermarker och av lövskog som bedöms vara för ung för att nå upp till någon naturvärdesklass.

Naturvärdesobjekt

Vid inventeringen identifierades 8 naturvärdesobjekt (Figur 5). Totalt omfattar objekten med naturvärde cirka 5,5 hektar av inventeringsområdet (knappt 70 % av ytan).

De identifierade objekten utgörs av:

Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3. En betesmark.

Visst naturvärde – naturvärdesklass 4. En stenmur, två betesmarker, en artrik gräsmatta, ett dike, en brynmiljö och en äldre tall.

Katalog med samtliga naturvärdesobjekt finns på sidan 23.

Landskapsobjekt

Stora delar av området är avgränsat som ett landskapsobjekt. Det innefattar naturvärdesobjekt 4, 5 och 6 samt en åker i nordöstra hörnet av inventeringsområdet. Objektet består av ett småskaligt jordbrukslandskap med åker- och betesmark. Karaktäristiskt för området är stora mängder smådiken och stenmurar. I stenmurarna och längs kanterna finns buskar och träd, bland annat blommande arter som sälj och hagtorn som kan vara viktiga för pollinerande insekter.

Naturvårdsarter

Tolv naturvårdsarter påträffades vid inventeringen (Tabell 1, Figur 5).

Rödlistade arter: Fyra av naturvårdsarterna är rödlistade:

- Buskskvätta *Saxicola rubetra* (NT). En hona sågs i nordvästra delen av inventeringsområdet. Miljön är mycket lämplig för arten.
- Spillkråka *Dryocopus martius* (NT, §). En spillkråka hördes strax väster om inventeringsområdet. Framförallt finns träd, till exempel äldre aspar, som kan vara lämpliga boträd för arten i inventeringsområdet.
- Skogsalm *Ulmus glabra* (CR). Yngre almar och sly noterades nära brukshundsklubbens stuga. Skogsalm är hotad på grund av almsjukan.
- Vårstarr *Carex caryophylla* (NT). Arten noterades på en torr fläck i betesmarken i nordvästra kanten av inventeringsområdet.

Typiska arter: Skogsvisslare *Erynnis tages* och smultronvisslare *Pyrgus malvae* sågs alldeles söder om inventeringsområdet i anslutning till naturvärdesobjekt 1. Mandelblomma *Saxifraga granulata*, blåsuga *Ajuga pyramidalis*, ängsbrämsa *Cardamine pratensis* och hirsstarr *Carex panicea* förekommer relativt rikligt i betesmarkerna. De är alla typiska arter för naturbetesmarker, till exempel naturtypen 6270 – silikatgräsmarker.

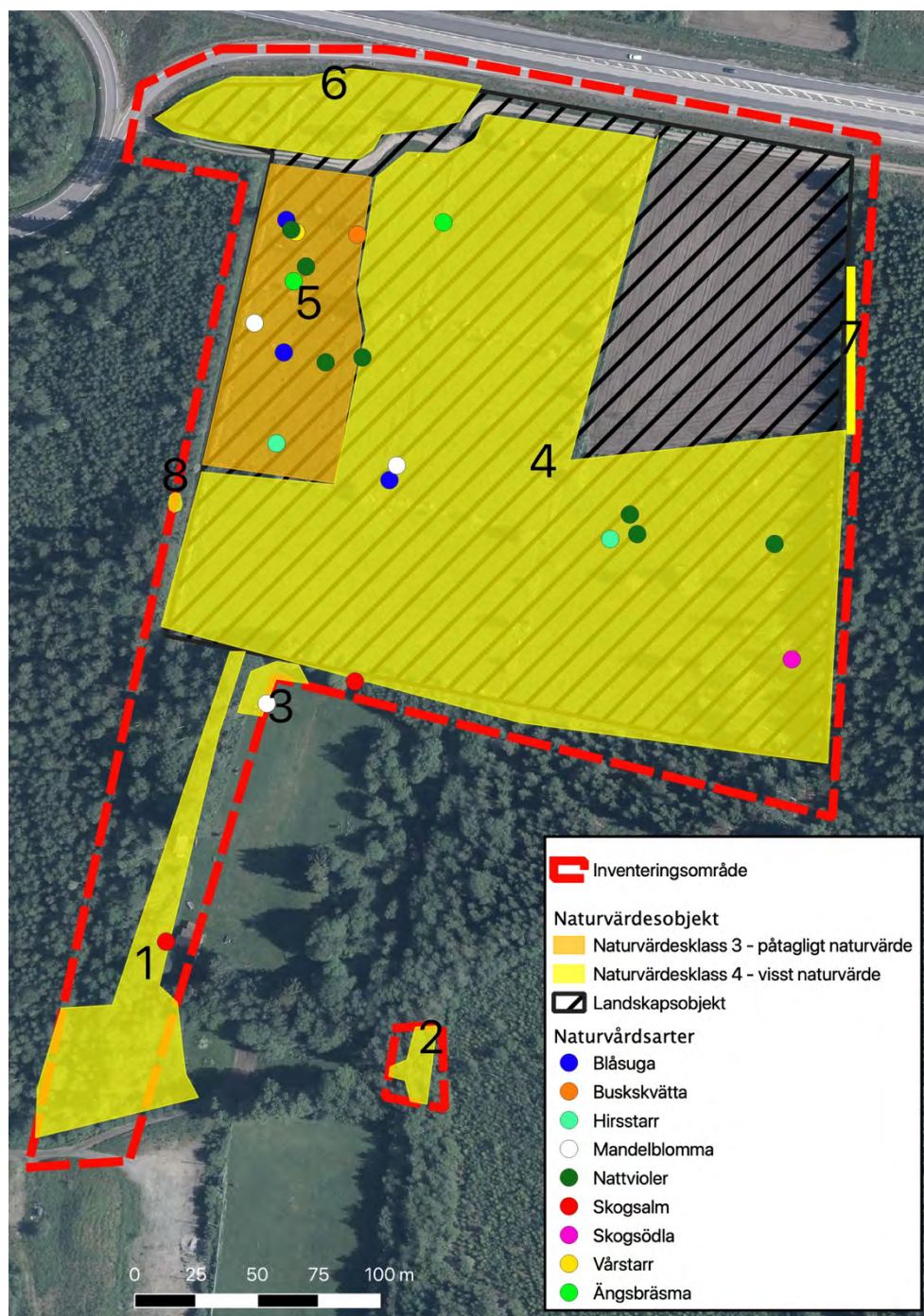
Fridlysta arter: Nattviol *Platanthera* sp. förekommer rikligt i betesmarkerna. Vid inventeringstillfällena syntes endast bladen, vilket gör att det inte går att avgöra om det rör sig om nattviol *Platanthera bifolia* eller grönvit nattviol *Platanthera chlorantha*. Liksom alla orkidéer är den fridlyst, men det är en av de vanligaste orkidéerna och i synnerhet grönvit nattviol förekommer i många olika miljöer.

Skogsödla *Zootoca vivipara* noterades i sydöstra delen och i nordvästra delen. Det är en allmän art som bör trivas utmärkt i det småskaliga kulturlandskapet.

Tabell 1. Påträffade naturvårdsarter inom inventeringsområdet vid fältinventeringen.

Organism-grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori	Kommentar
Kräldjur	Skogsödla	<i>Zootoca vivipara</i>	§	Fridlyst enligt 6 § artskyddsförordningen.
Fåglar	Buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	NT	
Fåglar	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT	
Insekter	Skogsvisslare	<i>Erynnis tages</i>	T	Typisk art i bl.a. naturtyp 6270 Silikatgräsmarker.
Insekter	Smult-ronvisslare	<i>Pyrgus malvae</i>	T	Typisk art i bl.a. naturtyp 6270 Silikatgräsmarker.
Kärlväxter	Skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR	Hotad pga. almsjukan
Kärlväxter	Vårstarr	<i>Carex caryophylla</i>	NT	
Kärlväxter	Nattviol	<i>Platanthera sp.</i>	§	
Kärlväxter	Mandelblomma	<i>Saxifraga granulata</i>	T	Typisk art i bl.a. naturtyp 6270 Silikatgräsmarker.
Kärlväxter	Hirsstarr	<i>Carex panicea</i>	T	Typisk art i bl.a. naturtyp 6270 Silikatgräsmarker.
Kärlväxter	Blåsuga	<i>Ajuga pyramidalis</i>	T	Fridlyst enligt 9 § artskyddsförordningen
Kärlväxter	Ängsbräsm	<i>Cardamine pratensis</i>	T	Typisk art i naturtyp 6410 – fuktängar

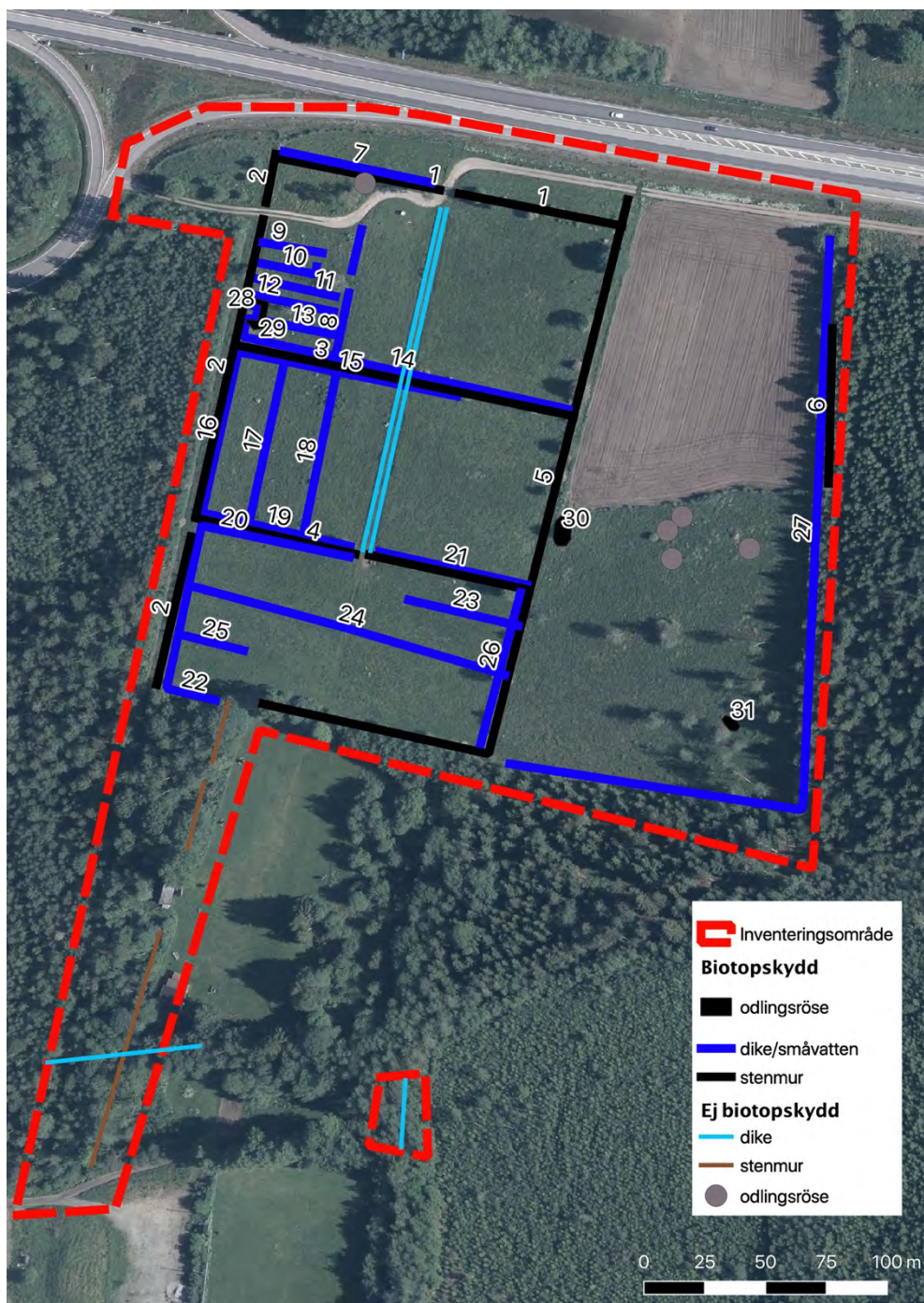

Figur 5. Naturvärdesobjekt och naturvårdsarter i inventeringsområdet.

Generella biotopskydd

I objektet hittades 31 objekt som omfattas av generellt biotopskydd enligt 7 kap. Miljöbalken. Det rör 6 stenmurar, 22 småvatten och 3 stenrösen och dessa visas i figur 6.

Figur 6. Generella biotopskydd samt objekt som inte bedöms uppfylla kriterierna för generellt biotopskydd.

Vad är jordbruksmark?

De tre kategorierna som hittades under inventeringen ska alla ligga i anslutning till jordbruksmark för att omfattas av det generella biotopskyddet. Större delen av inventeringsområdet består av åker- eller betesmark som otvetydigt är jordbruksmark. I södra delen av inventeringsområdet finns öppna gräsmarker som används av en brukshundsklubb och som sköts som en gräsmatta. Länsstyrelsen har tidigare bedömt att även dessa delar är jordbruksmark (Ärendenummer 521-1116-2019). Min tolkning är att detta inte är att betrakta som jordbruksmark, då det inte sköts som en ängs-, betes- eller åkermark idag och det inte finns någon anledning att tro att den åter skulle börja brukas som jordbruksmark i en nära framtid. De stenmurar och diken som förekommer i dessa delar bör därför inte omfattas av det generella biotopskyddet.

Stenmurar

Inventeringsområdet genomkorsas av stenmurar, som är något raserade. På eller i anslutning till dessa växer ofta buskar och träd, t.ex. hagtorn, asp, björk och viden. Huvudsakligen står stenmurarna ändå öppna och solbelysta. Stenmurarna kan användas som skydd eller som övervintring av till exempel grod- och kräldjur, insekter, smådäggdjur och insekter. Stenmurarna ger också vindskydd och i solbelysta lägen kan man få ett varmt mikroklimat som gynnar många arter.

Objektid	Typ av biotopskydd	Kommentar
1	stenmur	
2	stenmur	En öppning i muren alldeles söder om objekt 4
3	stenmur	Öppning för brukningsväg på mitten
4	stenmur	Öppning för brukningsväg på mitten
5	stenmur	
6	stenmur	

Stenmur, objekt 4.

Småvatten

Under inventeringen registrerades 21 diken/småvatten. I kanterna och mellan forna åkertegar går grunda diken. Många av diken i inventeringsområdet är grunda och höll vid fältbesöket inget vatten. I några fall skulle det eventuellt kunna röra sig om slutfåror efter plöjning. Dikena var dock som regel något fuktiga och det fanns ofta arter som ältranunkel och veketåg som trivs i fuktiga miljöer. Bedömningen är därför att även de grunda diken åtminstone har en fuktig markyta under större delen av året och därmed omfattas av generellt biotopskydd, även om flera av dem är gränsfall.

Några diken går längs bruksvägar. Dessa bedömer jag har gjorts för att hålla vägarna torra och då vägdiken inte omfattas av generellt biotopskydd så har dessa inte tagits med, även om de har samma värden som övriga diken i inventeringsområdet.

Objektid	Typ av biotopskydd	Kommentar
7	dike	Grunt dike, bitvis med stående vatten. Ängs-bräsma, ältranunkel och vekeååg
8	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött. Veketaåg och ältranunkel.
9	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
10	dike	Grunt dike. I östra delen svänger diket och där stod vatten mellan tuvor av tuvull och vekeååg.
11	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
12	dike	Grunt dike med stående vatten.
13	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
14	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
15	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
16	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
17	dike	Grunt dike. Står vatten. Nattsländelarver och mygglarver.
18	dike	Grunt dike. Fuktigt med tuvtåtel, ältranunkel, hirs-starr, vekeååg och hundstarr.
19	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
20	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött. Ältranunkel.
21	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
22	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
23	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
24	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött. Ältranunkel.
25	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött. Ältranunkel.
26	dike	Grunt dike. Fuktigt men inte blött.
27	dike	Bitvis stod vatten i diket vid besök. Ältranunkel.
28	Dike/småvatten	Grunt dike/småvatten. Fuktigt men inte blött.

Dike, objekt 18.

Odlingsrösen

Tre odlingsrösen noterades under inventeringen. Objekt 28 är ett typiskt odlingsröse med bara sten, medan objekt 27 är en hög där det lagts på stenar, men det är osäkert om hela högen består av odlingssten. Objekt 26 är en böjd

ansamling av stenar där det är utgrävt i innerkanten så att det där blivit ett mindre småvatten.

Objektid	Typ av biotopskydd	Kommentar
29	odlingsröse	Böjd ansamling av stenar
30	odlingsröse	Hög med pålagda stenar, osäkert om det bara är sten i röset.
31	odlingsröse	Typisk odlingsröse

Objekt 29

Objekt 30

Objekt 31

I östra delen av området finns ytterligare högar med en blandning av stenar och jord. Jag vet inte hur dessa uppkommit, men bedömer att de inte härrör från jordbruksverksamhet och därmed inte omfattas av generellt biotopskydd. Det finns också mindre högar som är övervuxna med gräs som möjligen är mindre odlingsrösen under.

Hög som inte bedömts som odlingsröse

Redovisning av naturvärdesobjekt

Bryn i södra delen av naturvärdesobjekt 1.

Objekt ID: 1 Brynmiljöer

Area: 0,42 hektar.

Preliminär naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Igenväxningsmark

Biotoper: Skogsbryn, stenmur

Beskrivning: Lövrika skogsbryn med många blommande träd och buskar. Här växer bland annat hägg, surkörsbär, lönn och sälg. En stenmur går i nord-sydlig riktning genom objektet och längs den, särskilt i norra delen, växer lite större lövträd, till exempel aspar och björkar. Några av träderna har håligheter. I centrala delarna finns några yngre skogsalmar. I mitten korsar ett mindre dike objektet.

Biotopkvalitéer: Varma brynmiljöer, mångfald av blommande träd och buskar, hålträd, stenmur, dike.

Naturvårdsarter: Skogsalm (CR). Skogsvisslare (I) och smultronvisslare (I) strax sydväst om objektet.

Områdesskydd: Nej.

Dike och stenar i naturvärdesobjekt 2.

Objekt ID: 2 Dike

Area: 0,03 hektar.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Vattendrag

Biotoper: Dike

Beskrivning: Dike omgivet av yngre lövskog. I kanten av diket ligger ett upplag av stenar.

Biotopkvalitéer: Rinnande vatten, stenhög,

Naturvårdsarter: -

Områdesskydd: Nej

Naturvärdesobjekt 3

Objekt ID: 3 Klippt gräsmark

Area: 0,03 hektar.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp:

Biotoper: Gräsmatta

Beskrivning: Klippt gräsmatta som i det här hörnet hyser en del naturbetesarter. Här växer bland annat gråfibbla, mandelblomma, knippfryle och vårveronika.

Biotopkvalitéer: Blomrikedom

Naturvårdsarter: Mandelblomma (I)

Områdesskydd: Nej

Naturvärdesobjekt 4

Objekt ID: 4 Betesmark

Area: 4,1 hektar.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Äng och betesmark

Biotoper: Betesmark

Beskrivning: Betesmarker på före detta åkrar, där det bitvis har börjat komma in naturbetesväxter som knippfryle, hirsstarr, ängsbräsma och nattviol. Fortfarande dominerar dock gräs som till exempel tuvtåtel och på vissa delar är det mycket maskrosor. Det är osäkert om det är något bete i området i dagsläget, i så fall är det svagt. Objektet genomkorsas av flera stenmurar och det finns även gott om mindre diken och flera odlingsrösen.

Biotopkvalitéer: Stenmurar, smådiken, bitvis blomrikt, blommande buskar

Naturvårdsarter: Nattviol ($\S$), hirsstarr (T), ängsbräsma (T), blåsuga (T)

Områdesskydd: Generellt biotopskydd på stenmurar, diken och odlingsrösen.

Norra delen av naturvärdesobjekt 5

Objekt ID: 5 betesmark

Area: 0,6 hektar.

Preliminär naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Äng och betesmark

Biotoper: Betesmark

Beskrivning: Betesmark på före detta åkermarker. Det är dock osäkert om det är något bete på marken i dagsläget. Grunda diken genomkorsar området. Många av de gamla åkerlapparna är bara ca 7 meter smala och har troligtvis inte brukats som åker på mycket länge. Floran är inte helt naturaliserad, men det finns ett ganska stort inslag av naturbetesarter som mandelblom, blåsuga, knippfryle, ängsfryle, ängsbräsma, vårstarr och nattviol.

Biotopkvalitéer: Blomrikiedom, smådiken, stenmurar.

Naturvårdsarter: Buskskvätta (NT), blåsuga (I), nattviol (S), ängsbräsma (I), mandelblom (I), vårstarr (NT).

Områdesskydd: Generellt biotopskydd på stenmurar, diken och odlingsrösen.

Stenmur och dike i naturvärdesobjekt 6

Objekt ID: 6 öppen gräsmark

Area: 0,32 hektar.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Äng och betesmark

Biotoper: Betesmark

Beskrivning: Ohävdad betesmark. Bitvis är området fuktigt och tuvigt av tuvtåtel och vecketåg. I dessa delar växer även arter som ängsbräsmå, kärrkavle och ältranunkel. I torrare delar växer bland annat blåsuga och knippfryle.

Biotopkvalitéer: smådike, stenmurar, fuktig mark.

Naturvårdsarter: Blåsuga (T), ängsbräsmå (T), skogsödla (§).

Områdesskydd: Generellt biotopskydd på stenmurar och diken.

Naturvärdesobjekt 7

Objekt ID: 7 stenmur

Längd: 65 meter

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Berg och sten

Biotoper: Stenmur

Beskrivning: Stenmur i kanten mellan åker och granskog. Det börjar växa en del sly på den.

Biotopkvalitéer: Solbelysta stenar.

Naturvårdsarter: -

Områdesskydd: Generellt biotopskydd

Naturvärdesobjekt 8

Objekt ID: 8 Gammal tall

Areal: 0,003 hektar.

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Äldre tall

Beskrivning: En gammal tall i västra kanten av inventeringsområdet. Grenarna börjar bli grova och den börjar få pansarbark.

Biotopkvalitéer:

Naturvårdsarter: -

Områdesskydd: -

Referenser

Publikationer

- ArtDatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Länsstyrelsen i Kronobergs län. 2019. Beslut i ärende om dispens från biotop-skyddet på fastigheten Spåningslanda 4:3, Lekaryd 9:2 och Lekaryd-Nyhem 1 i Alvesta kommun. Ärendenummer 521-1116-2019.
- Naturvårdsverket. 2009. Handbok för artskyddsförordningen. Del 1. Fridlysning och dispenser. Handbok 2009:2. Naturresursavdelningen.
- Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen. Jönköping.
- Nitare, J. 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsen. Jönköping.
- Svensk författningssamling 2007:845. Artskyddsförordning. Miljö- och energidepartementet.
- Swedish Standards Institute 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. – Svensk Standard SS 199000:214

Internetbaserade källor

- Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Informationskartan Västra Götaland.
<https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?ap-pid=023f6dde755f41c5a719b111ddfb80ed> Hämtat 2020-03-23.